

LIETUVIŲ KALBA (GIMTOJI)

2017 m. pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo

Testo vertinimo instrukcija

NURODYMAI VERTINIMO KOMISIJAI

- Neaiškiai parašyti, pribraukti atsakymai vertinami 0 taškų.
- Jeigu **teksto suvokimo ir literatūros žinių taikymo užduoties** atsakymas, vertinimo komisijos nuomone, yra teisingas arba iš dalies teisingas, bet formuluojamas kitais žodžiais, negu pateikta vertinimo instrukcijoje, skiriama vertinimo instrukcijoje numatytas taškų skaičius. Jeigu atsakymas teisingas, bet nenumatytas instrukcijoje, vertinimo komisija gali papildyti instrukciją ir skirti atitinkamai taškų. Tokiu atveju vertinimo komisijos pirmininkas rašo laisvos formos aktą, kuriame fiksuoja teisingą atsakymą ir jo įtraukimo į instrukciją argumentus. Aktą pasirašo visi komisijos nariai, jo originalas prisegamas prie NEC patvirtintos vertinimo instrukcijos, kopija išsiunčiama NEC.
- Vertindami **kalbos žinių taikymo užduotis**, vertintojai paraštėje žymi klaidas ir po konkrečia užduotimi esančioje lentelėje „Taškų suma“ užrašo skiriamą taškų skaičių.
- Jeigu **kalbos žinių taikymo užduoties** atsakymas, vertinimo komisijos nuomone, yra teisingas ir **nepažeidžia VLKK dokumentais patvirtintu kalbos vartojimo normų**, bet neįtrauktas į vertinimo instrukciją, vertinimo komisija gali papildyti instrukciją. Tokiu atveju vertinimo komisijos pirmininkas rašo laisvos formos aktą, kuriame fiksuoja teisingą atsakymą ir jo įtraukimo į instrukciją argumentus. Aktą pasirašo visi komisijos nariai, jo originalas prisegamas prie NEC patvirtintos vertinimo instrukcijos, kopija išsiunčiama NEC.
- Neapvalintus taškus, skiriamus už testo užduotis, vertinimo komisijos pirmininkas įrašo lentelėje, esančioje paskutiniame testo sąsiuvinio puslapyje, suskaičiuoja testo taškų sumą ir ją užrašo testo sąsiuvinio viršelyje esančioje lentelėje.
- Jeigu dviejų vertintojų įvertinimai skiriasi daugiau nei **dviem** taškais, vertinimo komisijos pirmininkas visą dalies raštu darbą peržiūri dar kartą ir nutaria dėl galutinio vertinimo. Jei įvertinimai skiriasi mažiau nei dviem taškais, galutiniu laikomas antrasis įvertinimas.
- Pasiekimų patikrinimo vertinimo protokolo grafoje „Galutinis vertinimas“ (stulpelyje „Taškų suma“) pasiekimų patikrinimo trijų dalių (viešojo kalbėjimo (dalis žodžiu), rašymo (I dalis raštu) ir teksto suvokimo, literatūros ir kalbos žinių taikymo (II dalis raštu)) taškai apvalinami iki sveikojo skaičiaus.

TEKSTO SUVOKIMO IR LITERATŪROS ŽINIŲ TAIKYMO UŽDUOTYS

(18 taškų)

Pastaba: atsakymai gali būti formuluojami kitais žodžiais.

Kl. nr.	Klausimas	Gebėjimai	Galimi atsakymai	Vertinimo normos	Taškai
1.	Kuriuo asmeniu pasakojama?	Ž 8.1.4. daro tiesiogines išvadas	I asmeniu.	Nurodyta teisingai.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
2.	Išrašykite retorinę figūrą, kuria išreiškiamas atradimo džiaugsmas, ir ją įvardykite.	Ž 8.1.3. randa reikalingą informaciją	„Ir tada aš supratau, ko jis ieškojo!“ Tai retorinis sušukimas.	Išrašytas tinkamas sakinys ir teisingai nurodyta retorinė figūra.	2
				Tik išrašytas tinkamas sakinys.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
3.1.	Išrašykite du skirtingus žodžių junginius, kuriuose kalbama apie muziką.	Ž 8.1.3. randa reikalingą informaciją	Skridinio giesmė, (vidurnakčio) mišių muzika.	Tinkamai išrašyti du skirtingi junginiai.	1
				Išrašytas tik vienas junginys / atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
3.2.	Kokia nuotaika sukuriama šiais žodžių junginiais?	Ž 8.1.4. daro tiesiogines išvadas	Šventės / stebuklo / paslapties / dvasinga / sakrali.	Tinkamai paaiškinta, kad tai sukuria stebuklo, šventumo nuotaiką.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
4.	Paaiškinkite, kodėl pasakotojo patiriama būseną siejama su šv. Kalėdomis.	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	Pasakotojas išgyvena stebuklo pojūtį, nuojautą, patirtį. // Būseną primena šventę / šventės nuotaiką / buvimą su artimaisiais / vaikystę.// Nes per Kalėdas gaudavo dovanų / dvasinis pakylėjimas.	Teisingai paaiškinta, kad būseną susijusi su stebuklo išgyvenimu / šventės patirtimi.	1
				Cituojama /atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
5.	Ką mažasis princas pasako apie žmones, kai supriešina daug ir vieną rožę?	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	Vieni žmonės domisi tik paviršiumi / kiekiu, o kiti pastebi / vertina esminius, giliuosius dalykus.	Įvardyta priešprieša / numanoma priešprieša (kai kuriems žmonės svarbu turėti daug).	2
				Iš dalies atsakyta teisingai: nenurodyta priešprieša (<u>žmonėms</u> svarbu turėti daug).	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0

6.	Kas nutinka žmogui, jei jam trūksta kūrybinės energijos?	Ž 8.1.4. daro tiesiogines išvadas	Be kūrybinės energijos žmogus negeba išskleisti savo individualybės / tik prisitaiko prie sistemos / bendrų normų.	Teisingai nurodyta, kad užgožiama individualybė, prisitaikoma prie sistemos.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
7.1.	Autorius lygina studentus praeityje ir dabar. Remdamiesi 3–4 pastraipomis apibūdinkite: <ul style="list-style-type: none"> • praeityje studentai _ • dabar studentai _ 	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	<ul style="list-style-type: none"> • praeityje studentai paisė individualių poreikių / buvo individualūs / savarankiškesni; • dabar studentai dažnai yra konformistai / prisitaikėliai / nemąstantys / nesavarankiški. 	Teisingai apibūdinti studentai ir praeityje, ir dabar.	2
				Teisingai apibūdinti studentai tik vienu kuriuo metu.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
7.2.	Kokią savybę, gretindamas studentus dabar ir praeityje, autorius pabrėžia kaip vertybę? (3–4 pastraipos)	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	Individualumo siekį / Individualumą / Atsakomybę. Drašą būti savimi / pačiam spręsti, ko tau reikia / pasipriešinti sistemai.	Teisingai įvardytas gebėjimas pačiam spręsti.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
7.3.	Kodėl, autoriaus nuomone, ši savybė yra svarbi?	Ž 8.1.4. daro tiesiogines išvadas	Kad galėtų spręsti gyvenimo kelyje kylančias problemas / tai asmenybės požymis.	Teisingai paaiškinta, kad tai padeda įveikti sunkumus / teikia išskirtinumo.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
8.	Kas sieja mažutėlius ir kupranugarius? (5 pastraipa)	A 8.2.3. apibendrina, atskleisdami teksto prasmę, remdamiesi teksto visuma ir savo patirtimi	Vienodas požiūris į kūrybingumą, nes ir vieni, ir kiti nesuvokia, nevertina laisvo žmogaus individualumo / siekia paklusti sistemai / prisitaikyti prie sistemos / nemąstymas.	Tinkamai suformuluotas apibendrinimas: individualumo atsisakymas siekiant paklusti sistemai.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0

9.	Baigdami sakinius, paaiškinkite, kas sieja ir kas skiria šiuos du tekstus. 9.1. Tekstus sieja problema: _____	A 8.2.3. apibendrina, atskleisdami teksto prasmę remdamiesi teksto visuma ir savo patirtimi	Kodėl žmonės nemato / neįžvelgia / neieško tikrųjų vertybių? Ar žmonės moka įžvelgti svarbiausius dalykus? / Kodėl žmonės nesupranta svarbių dalykų? / Daiktiškumas vertinamas labiau už dvasingumą.	Tinkamai suformuluota problema: klausimas arba teiginys apie būtinybę gilintis į save ir pasaulį / siekis žvelgti į vidinį pasaulį / laisvę ir drąsą pažinti žmones, save.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0
9.2.	Palyginkite, kas yra mažumas pirmame tekste ir ką jis reiškia antrame tekste.	A 8.2.1. nagrinėja, atrenka, tinkamai sieja ir apibendrina informaciją	„Mažajame prince“ mažumas suvokiamas kaip vertybė, tekste „Mažutėliai ir kupranugariai“ – kaip yda.	Tinkamai paaiškinta mažumo prasmė abiejuose tekstuose.	2
				Tinkamai paaiškinta prasmė viename tekste.	1
				Atsakyta neteisingai / neatsakyta.	0

KALBOS ŽINIŲ TAIKYMO UŽDUOTYS

1 užduotis. (2 taškai)

ATSAKYMAI IR VERTINIMAS

<p>Skleidžianti šilumą ir šviesą ugnis sukuria jaukią erdvę, žmogiškąjį kosmosą – jame daiktai darosi atpažįstami, savi, o tamsos pasaulis pasitraukia tolyn.</p> <p>Ugnis, kuri skleidžia šilumą ir šviesą, sukuria jaukią erdvę, žmogiškąjį kosmosą – jame daiktai darosi atpažįstami, savi, o tamsos pasaulis pasitraukia tolyn.</p>	Tinkamai pabrauktas išplėstinis pažyminytis ir taisyklingai suformuluotas bei tinkamai išskirtas šalutinis pažyminio dėmuo.	2
	Tinkamai pabrauktas išplėstinis pažyminytis arba taisyklingai suformuluotas bei tinkamai išskirtas šalutinis pažyminio dėmuo.	1
	Netinkamai pabrauktas išplėstinis pažyminytis ir netaisyklingai suformuluotas šalutinis pažyminio dėmuo. / Užduotis neatlikta.	0

Pastabos:

Jeigu šalutinis dėmuo netinkamai išskirtas, atimamas vienas taškas.

Jeigu perrašant padarytos dvi ir daugiau klaidų, atimamas vienas taškas.

2 užduotis. (2 taškai)

ATSAKYMAI IR VERTINIMAS

<p>Norėčiau parašyti realistinių apsakymų, galbūt kokį rimtą ar pusiau rimtą romaną, bet tam reikėtų išeiti iš darbų, iš namų, gal šiek tiek ir iš proto.</p> <p>Išeiti iš proto – pamišti, sukvailėti, kvailai elgtis, netekti proto.</p>	Teisingai pabrauktas frazeologizmas.	2
	Tinkamai paaiškinta: pamišti, sukvailėti, kvailai elgtis, netekti proto.	
	Frazeologizmas tik pabrauktas.	1
	Neteisingai pabrauktas frazeologizmas ir netinkamai paaiškinta. / Užduotis neatlikta.	0

3 užduotis. (2 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)

ATSAKYMAI

Gera knyga aš visada noriu dalytis su kitais. Kai gėriu **dalijiesi**, jis padvigubėja. Geros knygos tam ir yra, kad jomis būtų **dalijamasi**, kad jos jungtų žmones. Kur kas sudėtingiau kalbėti apie kitų dalykų **skolinimąsi**, kuris dažnai atskleidžia **žmogiškąsias** dramas.

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4
Taškai	2	1,5	1	0,5	0

4 užduotis. (2 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)

ATSAKYMAI

Gera ta knyga, kurią (skaitydamas / skaitant) atrandi save, kuri padeda gyventi, keičia pasaulio matymą (ir / ir tuo pačiu) praturtina emocijomis, priartina žmones. Gera knyga ir išlaisvina, jei žmonės pernelyg įkyrūs, ji leidžia būti (savarankišku / savarankiškam). Elektroninės knygos – tiesiog dublikatai, naudingi bei patogūs informaciniais tikslams, kad ką nors greitai (susirasti / susirastum).

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4
Taškai	2	1,5	1	0,5	0

5 užduotis. (5 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)

ATSAKYMAI

Ilgainiui ėmiau analizuoti savo būsenas, nuolatinį nepasitenkinimą. Pastebėjau, kad esu tarytum apsimetėlis ir tai mane veda į tuštumą. **Iš pradžių** rašiau tarsi sau ir tik **negreit** išdrįsau spausdinti, įsivaizduodamas, kad rašau keletui keistuolių, kurie galėtų suprasti mano požiūrį. Tokių žmonių grupė egzistavo, todėl **ne veltui** jaučiausi turįs bendraminčių, tačiau nemaniau, jog tai vienodai vertinga visai skaitančiajai visuomenei. Visi šie tekstai parašyti žaidžiant archetipais. Mano apsiskaitymas leidžia žinoti, kas tai yra, o **po to** aš atrandu juos kaip tikras, veikiančias jėgas, kaip sąmonės struktūrą.

Labai padėjo žmonės, kurie atsiliepdavo teigiamai. Padėjo ir tie, kurie **pernelyg** drastiškai kritikavo, ypač dėl daugžodžiavimo, nes mano tekstai toli gražu nebuvo sėkmingi. Sudarydamas knygą turėjau daug abejonių. Vertinant profesionaliesniu žvilgsniu, reikėjo daug ką perrašyti. Tai įkvėpė ryžtis pokyčiams, kaip tik tada pagerėjo mano rašymas, nes anksčiau jame slypėjo **nemažai** apgavystės.

Mintys apie kūrybos paslaptį mane atvedė prie įžvalgos, kad kurti yra tas pats kaip kūrenti ugnį. Ugnis sudegina šlakus. Gal **neatsitiktinai** čia tas žodžių sąskambis?

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 ir daugiau
Taškai	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	0

6 užduotis. (4 taškai: už kiekvieną klaidą atimama 0,5 taško)

ATSAKYMAI

„Literatūra padeda būti laimingesniems, o laimė [–] žmogiškas santykis“, – kalbėjo literatūrologas, rašytojas, Vilniaus universiteto docentas Regimantas Tamošaitis mokslo populiarinimo festivalyje „Erdvėlaivis [- / : / .] Žemė“. Docento nuomone, ne vienas žmogus [,] sparčiai plėtojantis technologijoms [,] svarsto, kam iš viso reikalinga grožinė literatūra ir kodėl vis dar skaitome knygas. Kai nežinome atsakymo į klausimą ar kai jo negali pateikti artimieji ar pažįstami, kreipiamės į žmonijos patirtį, išsaugotą knygose, ir jomis praturtiname gyvenimą.

Pasirodo, net pačioje seniausioje literatūroje galime rasti save, o [,] kuo daugiau savęs randame, tuo, matyt, knyga mums artimesnė. Lietuvių autorių, pavyzdžiui, [:] Vinco Krėvės, Jono Biliūno, [-] skaitymas išlaisvina sąmonę, padeda susiformuoti pasaulėžiūrą. Regimantas Tamošaitis, universiteto dėstytojas, primena, kad[,] norint suvokti literatūrą[,] reikia ir psichologijos, ir filosofijos, nes, nors knyga [-] konkretus pasakojimas, po juo slypi daugybė skirtingų klodų. Poetas Henrikas Radauskas viename savo eilėraščių rašė: „O aš turiu dainuot senas / Numirusių žmonių dainas.“

Lietuvių literatūra išplečia mūsų sąmonę, per ją įgyjame savo istoriją, galime apmąstyti, kokiai tradicijai priklausome, ir [,] tik gerai žinodami savo palikimą [,] atskiriame bei suprantame tai, kas geriausia kitų šalių kultūroje. Jis pasakojo, jog kartais tenka padirbėti, kol moksleivius ir studentus įtikina, kad lietuvių literatūra [-] vertinga, nenusileidžianti Vakarų literatūrai. Anot dėstytojo, vaizduotė, santykiai su žmonėmis, menas – visi šie dalykai reikalingi ne tik filologams, bet ir tikslųjų mokslų atstovams.

VERTINIMAS

Klaidos	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 ir daugiau
Taškai	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5	0